

uni²

Arte | Ehkä-tuotanto | Poesia
27.9.–15.10.2023
Turun yliopiston kampus

uni²

Esipuhe

Taide soluttautuu osaksi Turun yliopiston kampusta 27.9.–15.10.2023. Kolme taiteilijavetoista toimijaa – taiteilijayhdistys Arte, Ehkä-tuotanto ja osuuskunta Poesia – tuovat yliopistolle monitaiteisen kokonaisuuden, joka lähestyy taide- ja tiedemaailman risteymiä sekä saavutettavuutta erilaisten interventioiden kautta.

Interventiot kutsuvat unelmoimaan ja tarkastelemaan yliopistoa henkisenä ja fyysisenä tilana. Teokset tulkitsevat ympäristöään, avaavat uusia keskusteluja ja tuovat esiin luovan ajattelun eri puolia. Lisäksi hankkeen puitteissa toteutettavat kävelykierros ja työpaja sukeltavat yliopistomaailman rakenteisiin uusia suuntia etsien.

Yhteistuotantohankkeen on rahoittanut Turku 2029 -säätio sekä Suomen Kulttuurirahasto.

T I T A N I K

P
O
E
S
I
A

Ohjelma

Taideteokset esillä 27.9. –15.10. ympäri vuorokauden tai yliopiston aukioloaikoina

Ke 27.9.2023 | Avajaispäivä

klo 16:00–17:00

Mona Mannevuori: Tunnen kuinka vauhti kiihtyy -
yliopiston muutos tutkijan silmin
Paikka: Yliopistonmäki, kävelykierros.
Kokoontuminen pääkirjasto Feeniksin edessä
Kieli: suomi

klo 17:15–18:00

Jani Petteri Virta: Lyyrisen ja ruumiillisen
kaupunkitaiteen mahdollisuudet luentotilassa
Paikka: Tauno Nurmela -sali, Yliopiston päärakennus
Kieli: suomi

klo 18:00–19:00

Tervetuliaissanat
Paikka: Päärakennuksen aula

Ti 3.10.2023

klo 16:00

Eséte Sutinen ja työryhmä | Rest as a ...
Paikka: esitys lähtee liikkeelle Yliopistonmäeltä, Harry
Kivijärven Runeberg, Lönnrot, Snellman -patsaan luota

Ke 11.10.2023

klo 14:15–15:45

Fran Trento: Neuroqueering the University -työpaja
Paikka: Arcanumin kirjasto, opiskelutila, 1 krs.
Kieli: englanti
Ennakkoilmoittautuminen (maks. 30 osallistujaa): kysy
vapaita paikkoja: communications@titanik.fi

klo 16:00

Eséte Sutinen ja työryhmä | Rest as a ...
Paikka: esitys lähtee liikkeelle Yliopistonmäeltä, Harry
Kivijärven Runeberg, Lönnrot, Snellman -patsaan luota

Tarkista tapahtumien esteettömyystiedot osoitteesta unitoisen.fi.

Arte

Arte on ammattikuvataiteilijoiden vuonna 1960 perustama yhdistys, joka hallinnoi nykytaidetila Titanikia sekä kansainvälistä äänitaiteeseen painottunutta residenssiä. Arte pyrkii toiminnallaan haastamaan taidekentän totuttuja käytäntöjä ja tekee työtä entistä reilumman ja avoimemman taidekentän puolesta. Titanikin ohjelmistossa yhdistys painottaa kokeilevaa nykytaidetta, joka on vuoropuhelussa ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Arte haluaa luoda tilaa odottamattomille kohtaamisille, taiteidenvälisyydelle sekä kriittiselle keskustelulle. Yhdistys on näkyvä toimija nykytaiteen kentällä ja toimii yhdyssiteenä taiteilijoiden sekä paikallisten kulttuuriyhteisöjen ja muiden alan toimijoiden välillä.

www.titanik.fi

Ehkä-tuotanto

Uuden tanssin ja esitystaiteen toimija Ehkä-tuotanto on itsenäisten taiteilijoiden pitkäjänteisen ja uutta luovan työn tuloksena kehittynyt yhteisö ja työnantaja. Perustamisestaan vuonna 2004 lähtien Ehkä on edistänyt epäkaupallista, omaehtoista ja kokeilevaa taidetta yhteistuottamalla tanssi- ja esitystaiteen tekijöiden teoksia. Yhteisö mahdollistaa projekteja myös lastenkulttuurin, äänitaiteen, musiikin, kuvataiteen ja performanssin aloilta. Taiteilijavetoinen Ehkä kuratoi ja ylläpitää vuonna 2009 perustamaansa poikkitaiteellista Nykytaidetila Kutomoa Turussa. Toiminta hyödyttää pitkälti yli sadan taiteilijan työtä vuosittain.

www.ehka.net

Osuuskunta Poesia

Poesia on syksyllä 2010 perustettu osuuskuntamuotoinen kustantamo, jonka julkaisutoiminta keskittyy kotimaiseen ja käännettyyn monimuotoiseen runouteen, lajihybridiseen ja kokeilevaan kirjoitukseen, esseistiikkaan ja tutkimukseen. Yhteisöllisen kustantamon jäsenistö koostuu runoilijoista ja muista kirjantekemisen ammattilaisista. Julkaistavat kirjat valitaan taiteellisin kriteerein ja juhlitun tekijän sijaan pääosassa on lukijan työ. Kirjojen lisäksi Poesia julkaisee Poesiavihkot-sarjaa sekä Noesis-verkkolehteä.

Poesian Uni²-työryhmä: Mikael Brygger, Henriikka Tavi, Jouni Teittinen, Virpi Vairinen.
Sivukirjaston graafinen suunnittelu: Olli-Pekka Tennilä

www.poesia.fi

Arte

Outimaija Hakala,
IC98, Anne Järvi,
Bitä Razavi,

Isto Rahkila,
Anna Tahkola &
Aurora Ala-Hakula,
Jani Petteri Virta

Outimaija Hakala: Harmin kaiku

Sijainti:

Feeniks-kirjaston edusta, Yliopistonmäki

Liikuttelen teoksen oikukasta tietoa mieleni mukaan, kertoen eri hetkinä ja päivinä toisin. Tulkinnat sen luona saavat elää vapaasti ja etsiä muotoaan myös muiden ihmisten havainnoissa. Rakensin tilan kokea, en halua suuresti määritellä tai suunnata itse koke-musta. Pidän siitä että taiteen tiedon ei tarvitse olla tarkkarajaista, välttämättä ei edes totta.

Mutta minulle teos on kaupunkiin siirretty kuollut metsä, hakkuuaukio josta kohoa muutama puunranka. Se on hiljainen su-ruhuuto luonnossa käyvälle kadolle. Kohta, jossa on tilaa kesken-eräisille ajatuksille ja harmaille tunteille. Uskon että tarvitsemme sellaisia kokemisen paikkoja ja jakamisen tiloja myös yhdessä.

Tai sitten se on Harmi. Aivan alussa oli omapäinen ja villava päs-siharmas. Kiersin kehrättyä lankaa, haiku kohosi muistona ylös-päin ja kaiken muunkin ollessa katoamisvaarassa surin vain yhtä.

Lopulta kaikessa kuitenkin punoutuu aina ajatus elämästä, luopu-misesta, välittämisestä.

Outimaija Hakala on toisista olennoista ja tarinoista kiinnostu-nut, perinne käsityömenetelmiä harjoittava kuvanveistäjä. Hän tekee taiteellista väitöstutkimusta Aalto-yliopistossa muunlajis-ten eläinten huomioon ottamisesta kuvataiteessa. Harmin haiku syntyi osana Koneen Säätiön tukemaa Elonkirjon äänettömät ja puhe niiden puolesta-hanketta.

IC98: "Hallintorakennus": panopticonista panhapticoniin

Sijainti:

Päärakennuksen aula, Yliopistonmäki

IC-98 toteutti ensimmäisen teoksensa "Hallintorakennus" Turun yliopiston vasta remontoitun hallintorakennuksen aulaan vuonna 1998. Tässä vaiheessa ryhmään kuului myös Juha Vitikainen. Teoksesta tuli teos vasta takautuvasti sen kiinnittyessä osaksi IC-98:n tuotantoa. Vielä vuonna 1998 kyse oli tarkemmin määrit-telemättömästä projektista, joka pyrki laajentamaan akateemisen kirjoittamisen aluetta. Vähän myöhemmin tämä tutkimusta, teo-riaa, interventiota ja infiltraatiota yhdistelevä metodi muotoutui ryhmän työkalupakin keskeiseksi välineeksi ja löysi luontevan paikkansa taiteen alueelta.

"Hallintorakennus" kommentoi arkkitehtuurin vallankäyttöä, yh-teisten, julkisten tilojen sulkemista ja valvontaa foucault'laisesta näkökulmasta. Michel Foucault'n teoksessaan *Surveiller et pu-nir*¹ esittämä kuuluisa luenta Jeremy Benthamin panopticonista

sai toimia viitekehyksenä sille, miten 90-luvun lopulla kulunvalvonta alkoi tunkeutua kaikkialle samalla, kun julkisten tilojen yksityistäminen kavensi yhteisen aluetta. Vuonna 2023 ”panopticon” ja ”kontrolliyhteiskunta” tuntuvat käsitteinä yhtä aikaa sekä antiikkisilta että ajankohtaisilta. 90-luvun ”kokenäkemisestä” on tullut totaalisen näkyvyyden internalisoitu kulttuuri, jossa mittään benthamilaista keskipistettä ei ole olemassa edes oletuksena. Michel Serres kirjoittaa teoksessaan *Rome: Le livre des fondations*² turbasta, tyhjän keskipisteen ympärillä pyörteilevästä populuksesta – joukon keskellä ollut suvereeni on revitty kappaleiksi, jotka kiertävät kädestä käteen yhteisöä konstituivana kvasi-objektina.

90-luvulla käsissämme oli siis Foucault’n *Tarkkailla ja rangaista* (lainasimme sen meidät Foucault’n kirjoituksiin initioineelta Tapio Onnelalta – tai ehkä sittenkin Hannu Salmelta... joka tapauksessa teos on edelleen palauttamatta), ja olimme lukeneet Michel Serresin teokset *Le Parasite*³ ja vielä suuremman vaikutuksen tehneen *Le Contrat naturel*⁴. Nämä Serresin teokset eivät kuitenkaan vaikuttaneet ”Hallintorakennus”-projektin syntyyn. Sen sijaan nyt ajankohtainen ”Hallintorakennuksen” päivitys käyttää keskeisenä lähteenään Serresin teosta *Les Cinq Sens*⁵, joka ilmentyi englanniksi vasta vuonna 2016. Perinne etenee vielä tänäänkin yllättävän hitaasti ja monirytmisesti, jos tapaa räpiköidä - halusi eli ei - vain englannin kielen kaikkialla vellovassa sopassa.

”Hallintorakennus” vuosimallia 2023 pyrkii hylkäämään valistuksesta periytyvän valo- ja katsekeskeisyyden painottamalla muita aisteja, ennen kaikkea kuuloa. Panopticon muuttuu nyt panhapticoniksi, korvia hiveleväksi tai äänihuulin rikkovaksi. ”Viidessä aistissaan” Serres kertoo uudelleen tarinan Zeuksesta, Herasta, Iosta, Arguksesta ja Hermeksestä. Argukselta, joka tunnettiin myös nimellä Panoptes, ei mikään jäänyt huomaamatta.

2 1983, englanninnos 2015

3 1980, englanniksi 1985

4 1990, suomeksi 1994

5 1985

Zeus lähetti Hermeksen, Panin isän, hoitamaan likaisia töitään (tarinan voi lukea vaikkapa Ovidiuksen *Muodonmuutoksista*). Hermes, viestinviejä, soitti panhuilua, painoi soitollaan Arguksen silmäluomet kiinni ja katkoi uneen vaipuneen pään. Hermes ymmärsi, että siellä missä näkö hallitsee, on vaihdettava aluetta. Katse ei tietenkään ole abstrakti vaan kehollistunut, sen me tiedämme paremmin nykyään. Kuten Serres asian on usein ilmaissut: ”Me näemme vain, koska näemme huonosti.” Tai: ”Näemme maailman kyynelten läpi.” Ääni ei tunne rajoja, se kaikuu, resonoi, liikuttaa.

Jos IC-98:n logo, ”silma tornissa”, onkin alun perin abstrahoitu panoptinen silmä, joka on pysynyt vuosien varrella samana, sen taustalla on tapahtunut runsaasti muodonmuutoksia: ensin selleistä labyrintiksi, sitten vuosilustoiksi ja viimeisimpänä nävertäjäntoukkien poluiksi. Ehkä jossain odottavat Maahan ja paikkaan juurtuneet laulu, lausunta, soitto ja tanssi. Näin betoni murretaan.

IC-98 (perustettu vuonna 1998) on kuvataide- ja kulttuurintutkimustaustainen taiteilijapari– (Patrik Söderlund & Visa Suonpää), joka on tuottanut taiteilijajulkaisuja, paikka- ja kontekstisidonnaisia projekteja ja interventioita, animoituja liikkuvan kuvan installaatioita ja lyhytelokuvia. Heidän työnsä käsittelee ympäristökriisiä ja taiteellispoliittisia menetelmiä sen ratkaisemiseksi. Hankkeissa pyritään korvaamaan antroposentrinen maailmankuva tavoilla, jotka soveltuvat paremmin ottamaan huomioon kaiken elollisen ja elottoman luonnon keskinäiset suhteet, riippuvuudet ja lukemattomat ajalliset rytmit. Liikkuvan kuvan teokset ovat allegorisia kuvauksia ajasta, ilmastosta ja siitä, miten ympäristö- ja kulttuurihistoriat sulautuvat yhteen eri aikakausina, kun taas paikkasidonnaisissa hankkeissa on pelkän taiteellisen kuvauksen sijaan pyritty luomaan välineitä - vapaita vyöhykkeitä, uudenlaisia kieliiä, uusia perustamismyyttejä -, jotka auttavat kaikkien organismien yhteisöä selviytymään kriisistä.

Anne Järvi: Ihminen välissä

*Sijainti:
Naturan aula, Yliopistonmäki*

*Suoriudumme parhaalla mahdollisella tavalla.
Muuta vaihtoehtoa ei ole.*

Luomme innostavia oppimiskokemuksia, erinomaisia oppimistuloksia, tuotamme ratkaisijoita, uudistumiskykyisiä osaajia muuttuvan työelämän tarpeisiin. Rakennamme alustoja innovaatioiden synnylle. Mahdollisuudet ovat houkuttelevia, monipuolisia ja joustavia, korkealaatuisia ja vetovoimaisia. Yhteisön yhteinen tahtotila on olla kestävä tulevaisuuden rohkea rakentaja. Olemme kivijalka, kädenjälki, aloitteellinen yhteistyökumppani. Olemme verkostoituneen maailmaan strateginen kumppani, globaali toimija. Megatrendit ohjaavat kansainvälistä kärkeä ja liik kuvia urapolkuja. Hyvinvointi näkyy innostuksena.

Sanat lupaavat suuria, mutta millainen ihminen mahtuu strategian ja todellisuuden väliin.

Manage the role. Produce the appropriate speech. (Bernstein 2000: 451.) Strive desperately for correctness (Bourdieu 2000: 472).

Anne Järvi (s.1988 Raumalla) on Turussa asuva kuvataiteilija, joka työskentelee muun muassa tekstiilin, veiston, animaation, tekstin ja piirustuksen parissa. Järvi käsittelee teoksissaan usein ihmisen ympärilleen rakentamaa maailmaa ja miettii, miltä se näyttää ja miltä siinä eläminen voi tuntua.

Turun SPR Kontti on tukenut teosta lahjoittamalla taiteilijalle myyntikelvotonta vaatetekstiiliä.

Bernstein, Basil 2000 [1970]: Social class, language and socialization. The Routledge Language and Cultural Theory Reader, s. 448–455. Toim. Lucy Burke, Tony Crowley ja Alan Girvin. Routledge, Lontoo.

Bourdieu, Pierre 2000 [1982]: The production and reproduction of legitimate language. The Routledge Language and Cultural Theory Reader, s. 467–477. Toim. Lucy Burke, Tony Crowley ja Alan Girvin. Routledge, Lontoo.

Bitu Razavi: A Gift to Turku (Lahja Turulle)

*Sijainti:
Arcanumin ja Publicumin väli, Alakampus*

Teos kyseenalaistaa Suomen korkeakoulutuksen viimeaikaiset muutokset, kuten lukukausimaksujen käyttöönoton ja opintovuosien rajoittamisen, suhteessa Turun yliopiston tunnuslauseeseen, “Vapaan kansan lahja vapaalle tieteele”. Sitaatti on kaiverrettu ja omistettu niille kahdelle tuhannelle lahjoittajalle, jotka tukivat yliopiston rakentamista vuonna 1920. Kuten muutkin Suomen yliopistot, Turun yliopisto on velvoitettu perimään kansainväliseltä opiskelijalta tuhansia euroja. Samoilta kansainvälisiltä opiskelijoilta, joita Suomi tarvitsee tuhansia vuoden 2030 loppuun mennessä.

Razavi kritisoi näitä viimeaikaisia muutoksia ja käytäntöjä asettamalla symbolisesti ja ironisesti hinnan lahjalle, jonka hän antaa yliopiston kampukselle. *A Gift to Turku* on taiteilijan suunnittelema ylellinen oleskelu- ja hengailutila kaupungin sydämessä. Aivan kuten yliopisto nykyisellään, tämä eksklusiivinen tila vain väittää olevansa lahja. Todellisuudessa ovet ovat kiinni ja tilan kokeakseen on maksettava kohtuuton hinta. Oleskelutila on paikalle tuotu ja tyylikäs lasihuone, joka on sijoitettu lähelle oikeustieteellisen tiedekunnan Calonia-rakennusta, autiolle alueelle, jota yliopisto on yrittänyt muuttaa opiskelijoiden ajanviettopaikaksi. Kuten kuisti jo olemassa

olevalle, mutta epäonnistuneelle oleskelualueelle. Eksklusiivinen etuoikeutettu huone niille, joilla on siihen varaa.

Teos on tehty Suomen Kulttuurirahaston tuella, joka on saanut alkunsa tuhansien ihmisten lahjoituksista suomalaisen taiteen ja tieteen tukemiseksi. Tavallisten ihmisten lahja tieteelle ja taiteelle, johon tavallisilla ihmisillä on yhä harvemmin varaa. Ajatus säätiön perustamisesta syntyi nuorten yliopistoväen epävirallisessa tapaamisessa vuonna 1937. Razavi pohtii, voisivatko tällaiset luovat tapaamiset ja ajattomat ideat syntyä tänä rajattujen opiskeluvuosien aikakautena, kun opiskelijoilla on hädin tuskin varaa viettää aikaa kampuksella.

Voidaanko suunnitella valoisa, saavutettava ja kutsuva tila käynnistämään tällaisia kohtaamisia ja keskusteluja. Ehkäpä kohtuuhintainen lasiveranta, jossa on avoimet ovet.

***Bita Razavi** on iranilainen monialainen taiteilija, joka tunnetaan arkisia tilanteita havainnoivista teoksistaan. Työskennellessään siivoojana Helsingissä hän valokuvasi suomalaiskotien designeja ja tarkasteli niitä kansallisidentiteetin ilmentyminä. Hän otti kantaa Suomen maahanmuuttopolitiikkaan menemällä naimisiin koulukaverinsa kanssa Kuvataideakatemian ateljeessa ja vietti neljä vuotta kunnostaen kahta taloa Virossa tutkiakseen neuvostoliittolaisia kunnostuskäytäntöjä taloudellisten ja poliittisten muutosten aikana. Razavi sai Oskar Öflundin säätiön tunnustuspalkinnon vuonna 2017 ja edusti Viroa 59. Venetsian bienaalissa yhdessä Kristina Normanin kanssa.*

Isto Rahkila & Lauri Heikkonen: Wild Square (Villi ruutu)

Sijainti: Yliopistonmäki

Kesällä 2023 yliopistonmäeltä rauhoitettiin 3x3 metrin alue nurmikko. Rauhoitettu nurmikko jätettiin leikkaamatta kesäkuusta lokakuuhun. Tällä aikavälillä nurmikko seurattiin kartoittamalla alueen kasvilajistoa ja dokumentoimalla sen elämää valokuvan ja tekstin muodossa.

Wild Square on Isto Rahkilan teos, joka tarkastelee urbaanin nurmikon monimuotoisuutta sekä villiinnuttamista, eli hallitun hoitamattomuuden periaatetta. Teos on lehtijulkaisu, joka koostuu projektissa taltioidusta materiaalista sekä aihetta käsittelevistä fragmentaarista teksteistä sekä runoista. Teos on toteutettu yhteistyössä biologi Lauri Heikkosen avustuksella.

***Isto Rahkila** (s.1998, Hämeenlinna) on turkulainen taiteilija, joka työskentelee ympäristötaiteen, performanssi- ja äänitaiteen kentällä. Hänen taiteelleen ominaista on väliaikaisuus, käsitteellisyys ja minimalistinen ilmaisu.*

***Lauri Heikkonen** (s.1996, Vantaa) on turkulainen biologi. Heikkonen on erityisen kiinnostunut ekologiasta ja kasvibiologiasta. Hän työskentelee tällä hetkellä luonnonsuojelun parissa Turun Metsähallituksella.*

Anna Tahkola & Aurora Ala-Hakula: Mehiläispurppura

Sijainti: Aurumin 2. kerroksen aula ja Yliopistonmäki

Haluamme muodostaa teoksessa uudenlaisen suhteen luontoon, johon kulttuuri opettaa suhtautumaan vaaleanpunaisen romanttisesti. Onko erilaisia vääristymiä heijastavan luontosuhteen tilalle mahdollista luoda vuorovaikutusta joka vastaisi paremmin todellisuutta?

Niityillä, ojanpientareilla ja jättömailla kukoistavat kasvit houkuttelevat mesipistiäisiä ja perhosia mehiläispurppuraa hohtavilla kukinnoilla. Kukat ilmaisevat pölyttäjähönteisille meden sijaintipaikan värillä, jota ihmissilmä ei erota. Vuorovaikutus tapahtuu muilta lajeilta salaa, koska näin on mahdollista välttää petoja ja elää täyteläisesti. Värit kutsuvat ja hurmaavat niin pölyttäjiä kuin taiteen kokijoita.

Romantiikan ajan taide korosti luonnon kauneutta, viattomuutta ja seksuaalisuutta. Sen rinnalla romanttisia ideaaleja luonnosta on käsitelty myös metsää ja erämaita käsittelevässä kirjallisuudessa ja taiteessa. Niissä oletetaan toiveikkaana, että luonto korjaa itse itsensä, kunhan vain ihminen jättää sen rauhaan. Kapitalismin murskaama luonto on hyväksikäytetty, vaarallinen ja täysin hallintamme ulottumattomissa.

Nyt kun luonto ei vastaa romanttisia käsityksiä ja tyydytä loputtomia haluja, useat haluavat heittää ihastukselle katkerat hyvästit. Luonnon totaalista loppua manataan eri yhteyksissä synkeästi. Todellisuudessa loppu on koittanut vaaleanpunaisille käsityksille, joita olemme luonnosta muodostaneet.

Vaikka luonto ei olekaan sellainen, jollaisena olemme halunneet sen nähdä, emme tahdo vieraantua siitä lisää. Yritämme rakentaa luontosuhdetta uudelleen aloittamalla perusasioista: ajan antamisesta, tutkimisesta, kuuntelemisesta ja uteliaisuudesta.

Aurora rajoitti vuoden ajan huomattavasti netin käyttöä, josta säästyneen ajan hän käytti lähiluonnon kasvien ja eläimien tunnistamisen opiskeluun. Hän rakensi läheistensä kanssa parvekkeelle pölyttäjäpuutarhan, jossa käy kimalaisia, kukkakärpäsiä ja joskus perhosia.

Anna on viettänyt viime kesät tarkastelemalla erilaisia rantakallioita ja rantojen eliöitä Turun ja Pohjois-Norjan saaristossa sekä Itämeren etelärannoilla. Häntä kiehtovat muutoksen ja materiaalin suhde, virtaavuuden ja muodostumisen teemat. Annan töissä erilaiset havaintojen maailmat törmäilevät, sekoittuvat ja limittyvät toisiinsa fragmentaariseksi kokonaisuudeksi. Teoksissaan hän haluaa luoda paikan läsnäololle, ihmettelylle ja taiteen keholliselle kokemiselle.

Aurora Ala-Hakula (1985) on esseisti ja kirjailija, joka työskentelee yhdessä ääni- ja kuvataiteilijoiden kanssa. Teksteissään hän haluaa luoda tilaa ihmisten, eläinten ja kasvien väliselle vuorovaikutukselle.

Anna Tahkola (1983) on kuvataiteilija, joka työskentelee monialaisesti piirustuksen, maalauksen, installaation, esitystaiteen ja kirjoittamisen parissa. Hänen työskentelyssään keskeistä on ruumiillisuus ja affektiivisuus.

Anna Tahkola

Jani Petteri Virta: Lyyrisen ja ruumiillisen kaupunkitaiteen mahdollisuudet luentotilassa

Aika: keskiviikko 27.9.2023 klo 17:15–18:00

Paikka: Tauno Nurmela -sali, Yliopiston päärakennus

Kieli: suomi

“Ja siinä se taas tuli: luvattomuus, omaehtoisuus, oletetun haastaminen.”

Mitkä ovat lyyrisen ja ruumiillisen kaupunkitaiteen mahdollisuudet luentotilassa? Mitä on taidetoiminta kaupunkitilassa? Kuinka kaupunkitaide on suhteessa kaupunkiin? Onko luentotila avoin? Onko lyyrisyys “eteeristä höttöisyyttä”, kuten luennoitsija käsitteltä sanoiksi pukee? Mitä ovat ruumiit, ja kuinka tilan voi hahmottaa osana kaupunkia ja kuinka lähekkäin olevat erilaiset ruumiit – ihmiset, huonekalut ynnä muut – voivat toimia yhdessä?

Filosofian maisteri Jani Virta hakee vastausta otsikossa implikoimaansa kysymykseen, ja pohtii, onko vastauksen esittäminen mahdollista vain kokeilemisen kautta, kenties pamflettimaisten performanssin muodossa.

Jani Petteri Virta (s.1977) on Turussa asuva itäsuomalainen kuvataiteilija, jolla on takanaan yli kahdeksankymmentä performanssiensi-iltaa ja yhdeksäntoista yksityisnäyttelyä. Elokuussa 2023 Kustantamo Kita julkaisi hänen ensimmäisen kirjamuotoisen objektinsa. Taiteentekemisessä hänelle ovat tärkeitä maailmantilan kommentointi, suuret tunteet ja näistä seuraava käsittämättömyys.

Pitkällisen prosessin jossain vaiheessa Jani Petteri Virran työskentelyä tämän tapahtuman parissa tuki Taiteen edistämiskeskus.

Ehkä-tuotanto

**Esete Sutinen,
Zipora Ogola ja
Irene Omwami**

Eséte Sutinen ja työryhmä: Rest as a ...

Aika: tiistai 3.10. klo 16:00 & keskiviikko 11.10. klo 16:00

Kesto n. 75–90 min*

Paikka: esitys lähtee liikkeelle Yliopistonmäeltä, Harry Kivijärven *Runeberg, Lönnrot, Snellman* -patsaan luota

**Teoksen kestoon vaikuttaa säätilanne, sillä osa esitystapahtumasta tapahtuu Turun yliopiston ulkotiloissa.*

Miltä hidastuminen kuulostaa?

Mitä meissä tapahtuu, kun jaamme lepäämisen kokemuksen?

Rest as a ... on installaatiomainen esitystapahtuma. Teos on avoin kutsu lepäämisen merkityksen tarkastelulle. Se luo tilan, jossa joukilaisuus, ajan tuhlaileva käyttö ja lepäämisen itseisarvo nostetaan keskiöön. Teokselle luotu äänimaisema, sekä tekstin ja liikkeen rinnakkainen ja limittäinen yhteiselo vaikuttaa Turun yliopiston sisä- ja ulkotilojen äänellisistä ja visuaalisista maisemista.

Installaatio tuo esiin arkisten asioiden yhdessä harjoittamisen merkityksen ja erityisyyden sekä niissä piilevän parantavan voiman. Teoksen kolme esiintyjää, **Zipora Ogola** (sävellys, äänisuunnittelu), **Irene Omwami** (teksti) ja **Eséte Sutinen** (konsepti, koollekutsuja, teksti, liike, ohjauksellinen vastuu) työskentelevät ensimmäistä kertaa yhdessä.

Teos on kolmiosainen, josta ensimmäinen osa tapahtuu uni²-tapahtumassa Turun yliopiston tiloissa ja ympäristössä. Toinen osa toteutetaan Ehkä-tuotannon XS - Uuden tanssin ja esitystaiteen festivaalilla marraskuussa 2023. Kolmas osa teoksesta on nähtävissä vuonna 2024.

Konsepti, koollekutsuja, ohjaus, kokonaisvastuu, tilasuunnittelu:

Eséte Sutinen

Esiintyjät: **Zipora Ogola, Irene Omwami, Eséte Sutinen**

Sävellys, äänisuunnittelu: **Zipora Ogola**

Teksti: **Irene Omwami, Eséte Sutinen**

Taiteellinen keskustelu: **Kid Kokko, Anna Torkkel**

Tuotanto: **Ehkä-tuotanto, Eséte Sutinen**

Tuotannollinen tuki: **Arts Management Helsinki**

Tukijat: **Taiteen edistämiskeskus, Alfred Kordelinin säätiö**

Yhteistyössä: **Alpo Aaltokoski Company,**

Petri Kekoni Company

Residenssit: **Ohcejohka/Utsjoki, Suomen puolen Saamenmaa;**

Nizza, Ranska; Nykyaikainen Kutomo/Ehkä-tuotanto, Turku

Teoksessa esiintyvät tekstit ovat inspiroituneet teoksista:

Tricia Hersey: *Rest Is Resistance: A Manifesto*; Minna Salami: *Sensuous Knowledge: A Black Feminist Approach for Everyone*; bell hooks: *All About Love: New Visions*; Rainer Maria Rilke: *Hiljainen taiteen sisin - Kirjeitä vuosilta 1900-1926 & Kirjeitä nuorelle runoilijalle*

*Eséte Sutinen on helsinkiläinen pitkän linjan tanssi- ja esitystaiteilija. Sutinen työskentelee laaja-alaisesti tanssijana ja esiintyjänä erilaisissa tanssin, teatterin, performanssin, installaation, oopperan ja esitystaiteen risteymissä. Hän on valmistunut tanssitaiteen masteriksi Taideyliopiston Teatterikorkeakoulusta. Sutisen ensimmäinen koreografinen työskentely toteutui viisiosaisessa **Pelon ja Empatian Kartat** teoskokonaisuudessa vuonna 2017 Kajaanin taidemuseossa ja Routa Companyn Generaattori-näyttämöllä. Koreografisessa työssään Sutinen on kiinnostunut kehollisuuden artikulaatioista, vapauden ja lepäämisen teemoista sekä herkkyyden ja empatian voimasta.*

Zipora Ogola on muusikko, jonka pääsoitin on konserttikantele. Hän toimii esiintyjänä, säveltäjänä ja opettajana klassisen musiikin, kansanmusiikin ja rytmimusiikin tyylien parissa. Soolokantele- ja yhtye-musiikin säveltämisen ohella hän on säveltänyt ja äänisuunnitellut mm. teatteria sekä liike- ja lausuntaesityksiä varten. Ogola työskentelee mieluusti myös improvisoidun musiikin parissa.

Irene Omwami on kiinnostunut äänen poliittisuudesta ja sen suhteesta yksilön toimijuuteen. Tällä hetkellä hän opiskelee ympäristötieteitä ja liiketaloutta sekä työskentelee myös äänikirjalukijana.

bell

Sijainti: Feeniks-kirjasto, Arcanumin kirjasto

Yhteisöllinen kustantamo Poesia tuo Feeniks- ja Arcanum-kirjastoihin kokonaisuuden, joka leikkii tieteellisen luokittelun totunaisuuksilla sekä lahjan ja lainan suhteella. Ja pölyttää kirjastot runoudella: säkeitä voi löytää kirjaston infonäytöiltä tai ympäröivästä sironneesta **sivukirjastosta**, kirjojen arvaamatta saamista lisäsivuista. Feeniks-kirjaston lukuparvella on kuunneltavissa Taneli Viljasen kestollinen äänitaideteos.

Tuttujen kirjastoluokkien lomaan syntyy uusia luokkia ja hyllyille nousee Poesian teoksia, jotka viistävät aihepiirejä omista, tieteellisistä lähtökohdistaan. Ehkä tutkimuksen sekaan soluttautuneet teokset avaavat uuden kulman aiheeseen; ehkä ne huvittavat. Voit ottaa haluamasi kirjan (tai kirjat) **ikuisuuslainaan**, pitää omaksi, viemällä sen kirjaston palvelutiskille ja kertomalla teoksen kuuluvan Uni²-tapahtumaan.* Et tarvitse tähän korttia — tarvitset yksinkertaisesti vain kirjan. Sitten se on sinun. Lue se.

* Silloin kun Arcanum-kirjastossa on itsepalveluaika ja palvelutiski kiinni, voit lunastaa ikuisuuslainasi vastaamalla pariin kysymykseen: bit.ly/ikuisuuslaina

Ensin teokset täytyy vain löytää.

Feeniks

Faiaα Samettiliha, oma vieras
Fabaα Fosfori, fossiilit, fotosynteesi
Fohsa Hauta- ja oliivilehdot, suru tuulessa
Fva Suun kastelema kieli, hiusten kielet

Iα Viimeiset nopeat ja hitaat
Ja kuin alkusolut, mikä tahansa elävä
Kα Maan-joka-ei-löydy historia
Mqα Kuut, kuuntiede

Arcanum

1
Aα Signaali, sanaliekki
Cα Mustat laatikot, beige autioma
Eα Muovautuminen, oleminen, savi
Fα Sanakirjattomat kielet

I3α Kehysten kertomukset, kehystetty tuijotus, kuvan varmuus
Ie32α Veden Tutkimisen Talo
Kaaα Suihin säilötty aika

2
L1α Kaivaessa vajoavat asiat
Leca Kerrostaloalueiden kansat
Lfdα Planeetta Maa, maansiirto, Maan siirto
Lfehα Käet, käkätys
Lfqα Omenankukat, hääjuhlat

Oea Etsikko aika, ”oma juttu”
Sα Tämä, eteinen, lohtu
Ω Kuolema

Taneli Viljanen: *Pimeä kuu, äänivarjot*

Osuuskunta Poesia

Sijainti: Feeniks-kirjasto, ylimmän kerroksen lukuparvi

Ääni, kirjoituksen varjo; kirjoitus, äänen varjo; kirjallinen äänitaideteos: toisiinsa kietoutuvien, lähteettömien varjojen aaveseitti?

Akustinen ääni muovautuu elektronisesti muokattuna toiseksi, kirjoitus muovautuu puheeksi muovautuu kirjoitukseksi, tila muovautuu toiseksi tiloiksi. Äänellinen tila on muutoksen tila, ontologisesti ja akustisesti huojuva. Toisteiset ja luoppaavat ääniainekset voivat korostaa tätä: se, mikä toistuu, ei koskaan ole samaa.

Pimeä kuu, kirja, on hybridinen kudelma ääniä, kuvia, tekstureja, ajattelua; ajatusten heijastuksia ja muodonmuutoksia. Runo ja essee vuotavat toisiinsa; yksityinen ja yleinen, identiteettejä purkava ja rakentava, älyllinen ja tunteellinen ilmaisu laskostuvat lomittain ja kietoutuvat yhteen. Teos suhtautuu skeptisesti raja-aitoihin ja kiinnostuneesti lumouksiin; se on poliittinen, henkilökohtainen, filosofinen, sumea, täsmällinen. *Pimeä kuu* on intiimi rituaali, jonka kautta jotain uutta ja vapauttavaa liukuu esiin.

Pimeä kuu, äänivarjot on tiettyyn paikkaan asettuva, useiden toisten paikkojen jälkiä itseensä kietova, *Pimeän kuun* kieliainesta yhtenä elementtinään käyttävä hypnoottisen intiimi äänikudelma.

Taneli Viljanen (s. 1982) on muunsukupuolinen kirjailija ja äänitaiteilija. Hän on julkaissut useita eri lajeja ja lajien välisiä tiloja edustavia kaunokirjallisia teoksia. Lisäksi hän on julkaissut kokeellisia musiikkijulkaisuja, tehnyt kirjallisuuden, ääni- ja esitystaiteen rajoilla liikkuvia esityksiä ja ollut mukana poikkeusteellisissa ja kirjallisissa yhteistyöprojekteissa.

Mona Mannevuori: Tunnen kuinka vauhti kiihtyy - yliopiston muutos tutkijan silmin

Aika: keskiviikko 27.9.2023 klo 16:00–17:00

Paikka: Yliopistonmäki, kävelykierros.

Kokoontuminen pääkirjasto Feeniksin edessä

Kieli: suomi

Työnsä parissa kellon ympäri intohimoisesti puurtava tutkija on monelle tuttu myyttinen hahmo. Vastaava hahmo on yöt läpeensä tenttiin valmistautuva opiskelija. Turun yliopisto on jopa mainostanut itseään kampuksena, joka ei koskaan nuku.

Mutta millaista elämä 2020-luvun kampuksella oikeastaan on? Entä millaista se oli 2000-luvun alussa? Millaisia muutoksia uusi yliopistolaki toi 2010-luvun yliopistoon?

Turun yliopiston Ihmistieteiden tutkijakollegiumin (TIAS) tutkijatohtori Mona Mannevuori kutsuu kuulijoita pohtimaan akateemisen kulttuurin muutoksia tunnin mittaiselle kierrokselle Yliopistonmäelle. Kierroksella pysähtytään keskustelemaan keskeisten rakennuksien ja taideteoksien eteen. Mannevuori tarkastelee yliopiston muutosta erityisesti tilojen sekä omien kokemuksien kautta, mutta sitoo yksityisen kokemuksen yleiseen keskusteluun tieteen ja tutkimuksen asemasta nyky-yhteiskunnassa.

Kierroksen on tarkoitus herättää keskustelua siitä, kuinka nopeaa akateemisen kulttuurin muutos on ollut viimeisten kahden vuosikymmenen aikana. Kierroksella yliopiston muutosta tarkastellaan monitahoisesti, kiinnittäen erityistä huomiota yliopistokulttuurin yksilöitymiseen. Suurin voima akateemisen kulttuurin muutoksen taustalla on kuitenkin vauhdin kiihtyminen sekä kilpailun

kiristyminen: kaiken pitäisi tapahtua nopeammin, tehokkaammin ja laadukkaammin.

Mona Mannevu on valmistunut filosofian maisteriksi (2009) sekä filosofian tohtoriksi (2015) Turun yliopistosta. Sittemmin hän on työskennellyt Turun yliopistossa tutkijana useissa monitieteisissä hankkeissa. Hänen vuosina 2021–2023 toteutettava TIAS-tutkimuksensa koskee työlääketiedettä sotienjälkeisessä Suomessa sekä työssä väsymisen lääketieteellistä historiaa. Tutkimustöiden ohella Mannevu on toiminut Ylen kolumnistina vuodesta 2017 alkaen. Helsingin yliopiston poliittisen historian dosentiksi hänet nimitettiin vuonna 2021.

Fran Trento: Neuroqueering the University -työpaja

Aika: keskiviikko 11.10. klo 14.15–15.45

Paikka: Arcanumin kirjasto, opiskelutila 1 krs.

Kieli: englanti

Ennakkoilmoittautuminen (maks. 30 osallistujaa):

kysy vapaita paikkoja: communications@titanik.fi

Tapahtuman aikana fasilitaattori Fran Trento esittää kriittisen näkökulman institutionaaliin käytäntöihin korostaen erityisesti ableistisia akateemisia käytäntöjä. Hän esittelee neuroqueerness-näkökulman, joka kattaa neurodiversiteetin ja queernessin risteymän, niin akateemisessa kriittisessä vammaistutkimuksessa kuin aktivismin muotona näkymätöntä vammaisuutta esiin tuo-

vissa ryhmissä. Kun instituutiot pohtivat saavutettavuutta ja viestinnällisiä käytäntöjä, ne usein aliarvioivat ja vähättelevät näkymättömiä vammoja pitämällä niitä kiireettöminä ja parantuvina. Suomalaiset yliopistot edustavat uusliberalistista hyvinvointikäsitystä, joka ei akateemiseen tuottavuuteen pohjautuvaan arviointijärjestelmään nojaten arvosta kognitiivista monimuotoisuutta. Mikä rooli instituutioilla on ihmisten erottelussa ja sairastuttamisessa, kun ne luovat erottavia käytäntöjä, jotka yksilöivät hoitoa, sen sijaan, että kehittäisivät tiloja?

Tule mukaan turvallisempaan tilaan valittamaan ja juonimaan sekä kuvittelemaan uudenlaista tulevaisuutta. Tarjolla on rauhoittavia materiaaleja.

Fran Trento (they/them) on Helsingissä asuva taiteellinen tutkija. Fran toimii yliopistotutkijana Helsingin yliopiston geotieteen ja maantieteen laitoksella, ja vastuullisuuskoordinaattorina Frame Contemporary Art Finlandissa. Fran on väitellyt tohtoriksi viestinnän ja semiotiikan (mediatutkimus) alalta PUC-São Paulossa ja on työskennellyt viisi vuotta post doc -tutkijana Taideyliopistossa. Hän on kiinnostunut institutionaalisesta kritiikistä, anti-ableismista, neurodiversiteetistä, ei-kahdenvälisistä yhteenkuuluvuuden muodoista ja neuroqueernessistä.

**1. Anna Tahkola &
Aurora Ala-Hakula**

Aurumin 2. kerroksen aula ja
Yliopistonmäki

2. Outimaija Hakala

Feeniks-kirjaston edusta,
Yliopistonmäki

3. Bitä Razavi

Arcanumin ja Publicumin väli,
Alakampus

4. Poesia | Taneli Viljanen

Feeniks-kirjasto,
Arcanumin kirjasto

5. Isto Rahkila

Yliopistonmäki

6. Anne Järvi

Naturan aula,
Yliopistonmäki

7. IC98

Päärakennuksen aula,
Yliopistonmäki

Työryhmä

Arte ry:n hallitus, Saskia Suominen, Lotta Anttila, Rose Pietola, Eero Nives, Anne Järvi, Anna Torkkel, Mikael Brygger, Henriikka Tavi, Jouni Teittinen, Virpi Vairinen, Olli-Pekka Tennilä

Kiitokset

Anne-Katri Hatakka-Juntti, Meri Louhi, Esa Kunnas, Janne Virtanen, taiteilijat ja esiintyjät, teoksillaan osallistuvat Poesian kirjailijat, Sari Huttunen, Liisa Tiittanen ja muu Turun yliopiston kirjaston väki

Visuaalinen ja graafinen suunnittelu

Tuomas Lehtomaa

Julkaisussa käytetyt alkuperäiskuvat:

Turun yliopisto

Kannen kuva: Kamera-Aitta-Boden, s.5 Valok. Ahti

2020